

Ruskei kui veri

Salla Simukka

RUSKEI KUI VERI

KIÄNNETTIH

Sanna Mylläri & Sanna-Riikka Knuuttila

KARJALAN SIVISTYSSEURA

2025

Copyright © Salla Simukka, 2013
Original edition published by Tammi, 2013

Karelian language edition published by agreement with Salla Simukka
and Elina Ahlback Literary Agency, Helsinki, Finland.

1. painos 2025

ISBN: 978-952-7193-94-5

Kniigupaino: MarkPrint Oy

Kiännös: Sanna Mylläri da Sanna-Riikka Knuuttila

Verstaičendu: Toni Saarinen

Kanzi: Tomas Heinonen

Kiännöksen on tarkistannuh sego sanaston valličendas da luajindas
avvutannuh Päivännouzu-Suomen yliopiston karjalan kielen specia-
listu Hiloin Natoi (Natalia Giloeva).

Romuanas on nämmä cituatat:

s. 5 da s. 179 Grimman velleksien suarnas Lumiččaine, kiännetty
karjalakse Anni Swanan suomennoksespäi.

s. 10 karjalakse kiännetty Elvi Sinervon kirjutetus pajos Natalia.

s. 95 Astrid Lindgrenan kirjutetus pajos Idas sommarvisa.

s. 119 Santtu Karhun pajos Čibi-čibi linduine.

s. 109 Edith Södergranun runos Dagen svalnar mot kvällen.

*Kerran keskel talvie, pehmielöin, höyhenenjyttymien lumitiähtilöin
pakuksendelles pilvispäi, kuningatar istui ombelemas linnan ikkunal-
luo, kudaman pielet oldih mustua eebenpuudu.*

*Sit ommeltes da kačeltes ikkunaspäi häi petties čökkäi nieglal sor-
meh da kolme veripizarehtu tipui lumeh. Ruskiet pizarehet valgiel pohjal
ozutettihes moizikse vesselikse, ku kuningatar duumaičči:*

*– A gu la minul olis lapsi, valgei kui lumi, ruskei kui veri da mustu
kui eebenpuu!*

28. TUHUKUUDU
PYHÄPÄIVY

1

Kivos čäigi valgiennu. Viittytostu minuuttua aijemba vahnän lumen piäle pani uuttu, puhtastu da pehmiedy lundu. Viittytostu minuuttua aijemba kaikkeh vie oli olluh mahtuo. Muailmu ozuttihes čomembakse da kustahto iespäi tulii aigu häivähtih parembakse, rauhažembakse da vällembakse. Tulii aigu, kudaman täh maksoi ottua uruan risku, panna kai yhten kartin varah, oppie kerras riuhtata oma iče välläle.

Viittytostu minuuttua aijemba vahnän kivoksen piäle pani kebjieh lundu ohuččazekse, puhouvoikse kattiekse. Sen jälgeh lumen sumakko loppevui muga vuottamattah kui oli algavunnuhgi, da pilvilöin välis pilkehtih päiväzen suvas. Mostu čomua päiviä vixse vie ei nähty kogo talven aigua.

Nygöi valgieh sevoitui enämbi da enämbi ruskiedu. Se levii, valdai tilua, hiivoi edehpäi lumičiiruzii myö da mujutti net edehpäi eistyles. Vuitti ruskies oli lendänyh loitomba lumele tačmoikse. Se oli mostu helienkarvastu, ku varmah kirgus ruskiennu, ollus sil iäni.

Natalie Smirnova möllötti mustil silmil ruskieloin pizaroin täp-löitettyy lundu midägi nägemättäh. Häi ei duumainnuh nimidä. Häi ei tahtonuh nimidä. Häi ei varannuh nimidä.

Kymmendy minuuttua aijemba Natalie toivoi da varai enämbän, migu konzutahto enne omas elokses. Särizijöil käzil häi liččai banknottua oigieh Louis Vuittonan käzisumčah. Häi kuulioittelih kaikel aigua pienimbiägi ričkahtustu. Häi oppi alevuo da tolkuija ičelleh, ku nimidä hädiä ei olluh. Häihäi oli planiiruinnuh kai. Yhteltiedy häi tiezi, ku nimittuine pluanu ei olluh tävvelleh varmu. Äijän kuun aloh tarkah duumaittu rakendelmu vois kuaduo da mureta heikongi ähkiändän periä.

Sumčazes oli pasportu da lendolippu Moskovah. Muudu häi ei olluh ottamas keräle. Moskovan aerodromal velli vuottas händy vuogratun mašinan kel. Velli vies händy savoin kilometriloin piäh mökki-zeh, kuduan olemasolendas tiettih vaigu erähät. Sie händy vuotettas muamah da kolmevuodine Olga, hänen oma pieni tyttöine, kudamua häi ei olluh nähnyh enämbi vuottu. Mustanougo tytär vie händy? Heil olis aigua tuttavuo uvvessah toine toizenke, konzu hyö oldas peitos mökkizes kuun libo kaksi. Muga hätken, što häi vois uskuo, ku on turvas. Muga hätken, ku händy unohtettas.

Natalie hillendi omas piäs ičepäizen iänen, kudai väčki, ku händy ei unohtettas. Ku hänele ei annettas kavota. Häi vakusteli ičelleh, ku häi ei olluh moine tärgei da hänen sijah suadas kerras kentahto toine. Ei hyö kehtattas ruveta eččimäh händy hänen peitto-peräzes kohtas.

Toiči nämmis hommis kentahto kadoi. Da hänenke dengat. Se kuului biznesan riskoih, se oli buitegu väistämätöi hävivö, muga kui syömislaukas happanijat fruktat, kudamat vältämättäh pidi lykätä iäres.

Natalie ei čotainnuh dengua. Häi vaigu ličcai sidä sumčazeh muga äijän, mi vai syndyi. Vuitti dengas murčevui, ga sil ei olluh merkičysty. Murčevunnuh viijensuan euron banknottu pädis mugaže hyvin, kui sileigi dengua. Sil sait ostua kolmen kuun syömizet, kai nellän, olluzit ylen tarku da sobivalleh idar. Sil sait ostua yhten ristikanzan hil'l'azekse tarbehelleh pitkäkse aigua. Viizisadua euroa oli äijile peitočuksen hindu.

Natalie Smirnova, 20-vuodine naine, virui vačalleh kivokses, šokku vaste viluu lundu. Häi ei tundenuh pakkaslumen čokitändiä hibjal. Häi ei tundenuh miinus kahtenkymmenenviijen graduosan tulipakkastu pal'l'ahil korvulehtil.

Mua vieras on dai vilu kevät sen

Natalia, sinul vilu on

Mies oli pajatannuh hänelleh pajuo karhiel iänel da pahattavalleh. Pajo ei olluh Nataliele mielder myö. Pajon Natalia oli rodužin Ukrainaspäi, häi oli Ven'alpäi. Häi yksikai suvaičči sidä, ku mies pajatti da silitti hänen tukkii. Häi oppi olla kuundelemattah sanoi. Hyväkse mielekse se ozitui aiga kebjieh. Häi maltoi mingi verran suomekse, ellendi

äijä enämbän, migu iče pagizi. Ga konzu häi loppi ponnistelendan ja vällendi ajatukset, vieraskielizet sanat šöblävyttih yhteh, kavotettih merkičyksen dai muututtih vaigu iändehien yhtistelmöikse, kudamat purgavuttih miehen suuspäi da hyristih Natalien niškua vaste.

Viitty minuuttua aijemba Natalie duumaičči sežo miesty da tämän vähäzen kömpelölöi kázii. Rodiesgo miehele händy atkal? Toinah vähäzen. Toinah pikoivähäzen. Yksikai ei tarbehelleh äijäl, sikse ku ei mies olluh to vessah händy suvainnuh. Suvainnus mies händy to vengi, mies organizuinnus Natalien dielot, nenga kui oli äijän kerdua uskaldannuh. Nygöi Nataliel pidi vai organizuija ičel omat dielot.

Kahtu minuuttua aijemba Natalie n'apsahutti kázisumčan kiini. Se oli täčöi-täyzi dengua. Häi terväzeh čiišti omassah jället da kačahthi iččiedäh senčoin zirkalos. Vallendetut tukat, mustat silmät, kaijat kulmat dai ruskieloinnu hehkujat huulet. Häi oli kalbei. Silmien al muzavat pilvekset jallas olendan periä. Häi oli lähtemäs. Suus oli vällyön da varavon magu. Net annettih ravvale.

Kahtu minuuttua aijemba häi kačoi omua zirkalokuvua silmih dai nosti levvan. Häi käyttäs hyväkse mahton pyhkäldiäkseh dengoinke.

Natalie kuuli lukus kiändyjän avaimen. Häi jämpistyi paikalleh. Häi eroitti yhtet askelet, sit toizet da vie kolmandet. Kolmikko. Kolmikko oli tulemazilleh taloih. Eigo hänel olis muudu mahtuo, kui vai pajeta.

Yhty minuuttua aijemba Natalie ryntäi läbi keitändypertis kohti terasan veriädy. Häi habaroičči lukun kel. Käit säristih nenga, ku häi ei voinnuh avata veriädy. Sit se kukastu kummua yksikai avavui, da Natalie juoksi lumehizes terasas läbi dai jatkoi pihale. Hänen nahkusuappuat upottih kivoksih, a häi vai jatkoi edehpäi, tuakse kaččomattah. Häi ei kuulluh nimidä. Häi kergii kodvazen duumaimah, ku häi suattas yksikai jياج hengih, ozittuo, piästä pagoh dai voittua.

Kolmiekymmendy sekundua aijemba kuului iänenhillendimel varustetun oružan tylčy napsahtus da bul'ku lävisti Natalie Smirnovan pal'ton selgämyksen, hibjan, meni vai kudakui siiriči selgyrangas, riičči syväinelimet dai lopuškal sežo ručkan Louis Vuittonan sumčazes, kudamua häi kobristi vaččua vaste. Häi kuadui edehpäi puhtahah, koskemattomah lumeh.

Ruskei lammikko Natalien al levii da levii. Se söi lundu iččeh ymbäril. Ruskei oli vie ahnas da lämmin, ga vilustui ylen ruttoh. Yhtet hil'l'azat, jygiet askelet lähettih lumes maguajua Natalie Smirnovua. Häi ei niidy kuulluh.

29. TUHUKUUDU
EZMÄINARGI,
HUONDESYÖ

2

Kolmikko ähkäilih toine toizeh veriän luo. Jogahine tahtoi piästä sydämeh enzimäzenny.

– Hoi väistykkiä nygöi vähäzel, gu suazin nečen avaimen puuttumah ragoh.

– Sinä nikonzu et sua nimidä puuttumah ragoh.

Nagruo, vaikastuttelemistu, ližiä nagruo.

– Vuottakkua nygöi. Nenga se menöy. Tuah menöy avain. Da kiändyy hil'l'akkazin. Ylen hil'l'akkazin. Wou. Tämä on kuitahto toven ellendämätöi. Voittogo työ hajuta, ku yhtel avaimen pyörähytyksel suat avata lukun? Što kengi on konzutah keksinyh moizen sistieman? Kyzytänneh minul, ga tämä on muailman kolmastostu čuudo.

– Nygöi leibyloukko salbah da veräi avvoi.

Kolmikko ähkäi veriädy da ahtavui sydämeh. Yksi heis odva ei kuadunuh. Toine rubei piästämäh pienii, kimielöi kil'l'ahtuksii da nagroi kuultes oman iänen kaijun suures, tyhjäs tilas. Kolmas ponnistih iččeh mustuo da n'apsutti koudan murdohälyttimieh noumeru kerralleh.

– Yksi... seiččie... kolme... kaksi. Kehnon kegäleh, se oli oi-gei! Tämä on muailman nellästostu čuudo. Ku tälleh noumeroi n'apsuttajen voit azettua hälytyksen. Voi lembolaine. Nygöi tiijän, ken roih minus kazvahuu. Minus roih lukkuseppy. Eigos se ole putin ammatti? Ku kentah voibi luadie lukkuloi ruavokse? Libo sit minus roih vardoicchii.

Toizet ei kuunneltu. Hyö juostih tyhjii, pimieliöi kalidoroï myöte da čiihottih da hihetettih. Kolmasgi lähti heijänke. Nagro pačkahtelih seinispäi. Se jäi kierdelemäh pordahii myöte.

– Myö olemmo parahat!

Parahat. Arahat. Rahat. Ahat. Hat. At. T.

– Da toven kehnnon bohata!

Hyö ähkähtettihs tiedäjen tahtojen toine toizeh da sorruttih lattiele. Hyö viertih da priskuttih. Hyö luajittih nägymättömiä lumi-anhelii kivilatettu vaste. Sit yhtele iški piäh.

– Myö olemmo bohata a meil on ligahistu dengua.

– Ga muga. Dirrrty money.

– Meil pideli mennä sinne pimivöh. Sendähhäi myö tänne tullimmo.

Ku vie mustanus putilleh, midä aijemba tapahtui. Tapahtumat oldih uduu, kudamas yksittäzet kuvat nostih buitegu läimähtyksinny. Kentah oksendamas. Toizet uidelemas uinduellikos alasti. Lukittu uksi, kudamal ei pidänys olla lukus. Murennuh hrustalima'l'lu da čilmuu, kudamih kentah satatti jallan. Verdy. Muuzikku, kudai jyskytti liijakse kovah. *Oops, I did it again.* Unohtettu hittu, kudamua oli tahtottu soittua uvvessah da uvvessah. *I played with your heart, got lost in a game.* Kentah itki urostumattomah tabah, nyyčkytti, ei tahtonuh abuu. Late oli libei kuadunuos rommas. Tuli yhtel aigua teräväle da äimeläle.

Mustokuvat ei tahtottu mennä peräkkäi lougiellizeh jälletykseh. Kenbo toi pakietan? Mis kohtas? Kenbo avai sen, työndi käin sydämeh, vedii sen järilleh da nuoleldii sormii? Konzubo hyö ellendettih?

Pidi suaja midätahto. Ravieh. Kerras.

– Ongo teil vie midätahto? Himottas vediä vie yhtet.

– Minul on nämmii.

Kolme tabletkua. Jogahizele yksi. Hyö pandih net yhtel aigua kielele da annettih sulua.

– Tämä ruadau. Ou yeah. Hyvin ruadau.

Pimivös. Pimiedy. Sit yksi n'apsahutti tulet.

– Roikkah valgei. Dai valgei rodih.

Pakiettain stolale da avvoi.

– Hyh muna net kuaritah.

– Dengu ei kuariče. Dengu tulou hyväle.

– Tuas on ihan tolkutoi miäry myntii.

– Dai myö juammo net tazah.

– Onbo tämä šiikkudielo! Minule ei nikonzu ole käynnyh nimidä nengomua. Suvaičen teidy. Suvaičen kogo muailmua.

– Älä nygöi ala ukkailla. En malta enämbiä syvetä nimih da algau pipityttiä.

– Voimmohäi myö pipittiä tiä.

– No etto voi pipittiä tiä. Vot nygöi myö ottavummo pezo-hommih.

Fotokuva-aldahih vetty. Banknotat vedeh. Hyö riputettih puhtistunnuot banknotat yksitelleh kuivah.

– Tädä minä sanon denganpezokse. Tädä minä kuulkua tovingi sanon denganpezokse.

29. TUHUKUUDU EZMÄINARGI

3

– Havačutus! Havaču nygöi! Yläh! Dai ku olizin sinä, en ni duumaiččis siirdiä nostatustu!

Röngyndy täytti Lumikki Anderssonan korvat. Röngyi iäni oli hänele pahakse mielekse tuttavu. Se oli hänen oma iäni. Häi oli iäni-tännyh omua kurrundua mobillkah nostatusiänekse, sendäh ku häi duumaičči, se suas händy iäres lämmäs kruavatispäi paremba, migu mitah muu. Se avvutti. Häi to vessah ei ni duumainnuh nukundua.

Häi istavui kruavatin agjal unen tohmeros dai kačahtih seinäl rippujua Muumi-kalenduarua. Ezmäinargi, tuhukuun 29. päivy. Kargavuspäivy. Muailman tyhjin päivy. Eigo se voinnus olla kanzoinväline joudopäivy? Sehäi yksikai oli joudavu. Ei taki silloi nikel pidäs ruadua nimidä tolkullistu libo tuottajua?

Lumikki tungi jallat sinizih nieglikkotapkoih da tašših keittokomeroih. Häi miäräi espressokeittimeh vetty da koufein. Tänä huondeksen ei olluh mahtuo elavuo ilmai putillistu espressuo. Oli vie pimei, ihan liijakse pimei olla jallas. Hos lundu oli korgiet kivokset, se ei andanuh äijiä valgiedu. Pimevys ei vällendys vie hätken. Se pidäs pohjastu muadu ahtistajas ottehes kodvan kevätkuussah.

Häi vihai tädä vuittii talves. Lundu dai pakkastu. Liigua mollembua. Kevät ei pillkotannuh čupun tagan. Talvi jatkui da jatkui, ei nägynyh ni alguu, ni loppuu. Se jämpisti kai hil’l’azakse da tylčäkse. Kois oli vilu, pihal oli vilu dai gimnuazies oli vilu. Paradoksualizesti toiči tundui, ku vaigu avandos ei olluh vilu, ga ethäi ni sie voinnuh kaikel aigua olla. Lumikki selgii harmuah, suureh villupaidah da valoi koufein kruuškah. Häi meni juomah koufeidu yksivön ainavoh oigieh pertih, kudamas kvadrattumetrii oli kai seiččietostu. Häi käperdyi

kulunuoh kreslah dai oppi lämmitä. Ikkunaspäi tuuli, hos häi oli pan-nuh sih sygyzyl ližätyppiet.

Koufei koufeinnu. Muudu häi ei ni tahtonuhgi. Häi ei voinnuh tirpua nimittumua äimeliä da imminkummastu šokoluadu-oriehu-kardamon-vaniil'u-koufeidu. Koufei mustannu da vägevänny, dielot dieloloinnu dai fati fatinnu.

Muamo oli myös mennyt kerdua kävves puuttunuh potruassah. "Etgo ole nivouze tahtonuh milgi čomendua tädä fatierua? Luadie koin nägözekse?" Ei häi tahtonuh. Lumikki oli elänyh fatieras kudakui yksi puolenke vuottu. Ei muudu, vai sangei matrassu lattiel kruavatin sijas, kirjutandustola, läptoppu dai kreslu. Enzimäzien kuuloin aigua muamo vuadii, ku Lumikile pidäs ostua kruavatti da kniigupualičču, ga Lumikki oli alalleh kieldävynnyh taričukses. Kniigat oldih pinolois lattiel. Ainavo "čomenduselementu" oli mustuvalgei Muumi-kalen-duaru. Miksebo häi olis panevunnuh mihtah kumman pezänluajin-dah? Ei täs elostettu nimittumua televiizoran kodiprogrammua. Fa-tieru oli vaigu kohtu, kudamas häi eläs gimnuaziivuvvet. Ei se olluh kodi sih tabah, ku häi duumaiččis sinne juurduo hätkembäkse. Konzu gimnuazii loppevus, Lumikil olis oma valdu lähtie hos kunne, eigo häi jiäs igävöimäh nikedä libo nimidä.

Ei kodii olluh ni Riihimäil vahnembielluo. Sie häi nygöi tunzi iččiedäh vierahakse. Vešit mustoitettih händy dielolois, kudamat häi tahtoi parahači unohtua. Net yksikai juohtuttih mieleh, hyvih da pa-hoih unih liijakse puaksuh.

Vahnembat oldih kohtavuttu hänen koispäi muutandah kum-man risturiidazeh luaduh. Toiči ozuttihes, ku se olis heile kebjendys. Oli tottu, ku koin hengi oli puaksuh kingei, ga moine se oli ainos ol-luh. Vähimyölleh muga hätken, min Lumikki musti. Häi nikonzu ei voinnuh ellendiä sidä, mindäh atmosferu oli moine, sendäh ku mua-mo da tuatto ei torattu keskenäh eigo häigi nikonzu nostanuh omua iändy heidy vastah. Muuton lähetes muamo da tuatto toiči sebäiltih händy hätken, mi oli kummalline da vaivuajugi dielo, ku heijän pere-hes ei olluh mostu tabua.

Muamo sebävyksien jälgeh pani käit Lumikin šokile da kačoi händy hätken da kumman tarkah.

– Meil ei ole nikedä, vaigu sinä. Vai yksi sinä.

Sidä muamo toisteli da häi ozuttihes moizekse, ku vois pirs-kahtuakseh itkuh konzutah. Lumikkii rubei ahtistamah. Konzu häi jälgimäi muutti lomuloinke vahnembien avul Tamberele da salbai enzimäzen kerran veriän heijän lähtiettyy, hänes oli tundunuh buitegu hardielloilpäi olis otettu iäres jygei takku, kudaman kadamizes hänel ei olluh nimittustu hajuu.

– Maltatgo sinä nygöi eliä tiä?

Sidä muamo ainos kyzeli. Tuatto kohtavui käytändöllizembäh luaduh.

– *Flickan blir snart myndig. Hon måste ju klara sig.*

Ga Lumikki maltoigi. Päivy päiviä parem.

Käymälän zirkalospäi kačoi tänä huondeksen väzynyön nägöine neidine. Kofejiinu vaikutti rungas liijakse hil'l'akkazin. Lumikki pezi silmät vilul viel da sidoi maksankarvazet tukat hännälle. Vahnembat oldih loškattu händy nimel Lumikki, Lumiččaine, kudai ei vastannuh toveližuttu. Tukat ei oldu mustat, hibju ei čäigänyh valgiennu eigo huulet oldu huomavuo kiinnittäjän ruskiet. Tukkumujun da manklan vuoh zirkalokuvan da nimen suas yhtenjyttyzekse, ga hänel ei olluh sih nimidä syydy. Zirkalokuva pädi hänele, eigo toizien mielil olluh merkičysty.

Lumikki duumaičči kolme sekundua, kui šuorivus gimnuazieh. Sit häi piätti jättiä piäle villazen paijan da pani džinsat jalgah. Saldatansuappuat, mustu villukangaspal'to piäle, vihandu kaglupaikku da alazet, harmai šuapkaine. Fjällrävenan reppu selgäh.

Nälgy kyndžai vaččua. Jiäškuapas ei ni tuli andanuh hänele kätty. Lampu oli murennuh se-tämä nedäli tagaperin, eigo häi olluh keh-tannuh vaihtua sidä. Pidäs ostua gimnuazien koufeičupus möykkyine libo kaksi. Dai vältämättäh ližiä koufeidu.

Gimnuazien veriäl kuului tuttuu hälyy-mälyy. Kaikil oli kiireh da tarveh jolottua omua kiirehty. Čäigäjän älykkähät da čilkettäjän uvvenluadijat taidogimnuazielazet. Lumikki tiezi, ku duumu oli liijakse ilgei, ga toiči huondeksil hänele oli tavanmugastu jygiembi tirpua kaikkii värikkähii sobii, druamallizii elehii dai sanattoman sobimuksen hantuzis todevutettuu persounalližuttu da eričysty. Lumikin ärzymizen al yksikai eli kiitolližus. Häi sai kävvä juuri täh gimnuazieh.

Hänelleh ei pidänyh enämbiä olla Riihimäil. Häi oli pyrginyhes täh gimnuazieh piästäväkse iäres Riihimäilpäi. Vahnembil voinnus olla jygei hyväksyö Tamberele muutandua toizes tilandehes, ga tahtottu sija eričysgimnuazies oli kylläl hyvä syy. Enzimäzien kuuloin aigua Lumikis oligi tundunuh, buitegu häi oli piässyh ruajuh. Tundo lieveni hil'l'akkazin, konzu häi harjavui opastunduelokseh da rubei nägemäh iložien muhahtuksien tagan sežo äijän kadehuttu, hyväkseheittelen-diä, ozuttelemistu, ičen aksentiiruičendua da ebävarmuttu.

Hälyn ližäkse gimnuazien sydämes virdai ozakse sežo lämmiä, mi sai Lumikin kohmevunnuot käit da jallat myös elavumah. Häi tiezi, ku terväh algas žiäleimätöi čokitändy, konzu veri piäzis putilleh kierzämäh varbahih da sormenpiälöih. Olis pidänyh kerras panna jal-gah kahtet villusukat. Lumikki viškai pihasovat vuarnakkoh ja pageni pordahii alah syömäläh da sen yhtevyös oljah koufeičuppuh.

– Tulougo täl kerdua ouveššiloinke vai ilmai? keittäi tiezi kyzüö händy nähtes.

– Mollembat parembat, häi vastai. – Dai suuri kruušku koufeidu.

– Dai varmahgi maijottah, keittäi muhahtih da valoi kartonku-kruuškah koufeidu reunua myö.

Lumikki istahtih koufeičupun stolah da andoi lämmän vallata hil'l'akkazin käit da jallat. Ai jai jai. Čokitändäs ei tovesah voinnuh vältyö. Häi pideli käzii kodvan koufeikruuškas ymbäri da haukkai sit leibiä. Kazvosmöykkyine oli suuri da hyvä. Tomuattu kypsy da pap-rikku rapakko. Lumikki oli oman dengan vegetaristu. Ei ostanuh lihua omih dengoih. Toizien maksettuu da varustettuu häi söi. Toinah valehpyhiä ga käytändöllisty.

Rinnal oljah stolah čoiwahtih kolme neidisty. Valgiet tukat hei-lahtettih. Muzavankarvazii, lyhyččäzii pörhötettih. Ruskieloin ladvoi kosketeltih. Lähiymbäristöh kuarahsettih YSL:n Baby Doll, Britney Spearsan Fantasy da Miss Dioran Chérie.

– Minun piä halgieu, vedänöy häi ičcie tuaste tänäpäi muga, bui-tegu minä olizin ilmua. Što briegulois minunke ruohtiu hommailla hos midä, ga gimnuazies odva vai sanou terveh. Ei nikui vois uskuo, ku brod'uagu jo on kaheksantostu.

– Minun piä on halgiemas muite vai. Ei ollus pidänyh vediä nii-löi jälgimäzii drinkoi. Minä en ni tiijä, midä niilöis oli.

- Hoi. Myö yhtelläh veimmö vaigu drinkua.
- Neidizet heityttih kauhistunnuzikse da silmät nostih oččah.
- Ga et kai tarkoita...?
- No sinul pidi olla aiga sogei, ku et doganinnus niilöi Elizan silmänterii. Da hänen mälliändät mendih toven rauhattomikse.
- Häihäi alalleh pagizou midä piä kandau.
- Ga hänen alallizih verratunnu se oli midägi sadakerdastu.

Kačahatelendua ymbäri. Kolme piädy yhteh da šupetustu. Lumikki joi koufeikruuškan pohjassah dai kačahlih čuassuloi. Vie kymmene minuuttua urokan alguh. Häi nouzi da otti täyttämättömän leivän keräle. Rinnal olijan duuhumafien taratandoi ei kehtannuh kuunnella da kuaru rodih tirpamatoi.

Yhty vai čomuttu duumaiččijat neidizet, kudamat tahtottih pyrgiekseh oigiekseh libo kauppuorgieh. Tuldih taidogimnuazieh, sendäh ku keskiarvoraja oli korgei dai ku hyö oldih ”silleh ylen kreatiunoit”.

Suuret taidoilijat da viegi suurembat intellektualat, kudamile gimnuazii oli taba olla nägövis.

Matemuattizet neroniekat, kudamat ozutettihs ainos vähäzel yöksynnyzikse.

Tavallizet da keskinkerdazet, kudamat täyttettih kalidorat, typittih pordahikot, muvvostettih pitkät jonot syömäläh da ozutettihs, kuuluttih da duuhuttih kaikin yhtenjyttyöle. Heijän nimilöi niken ei mustas vuozien peräs. Niken ei mustanuh niilöi ni nygöi.

Mugažat da tolkullizet, olihäi heidygi. Eigo Lumikki tavan mugah syrjinyh ni toiziigi. Häi tiezi, ku monele rouli oli vaigu turvalline masku, kudai pandih rožah enne opastundupäivän alguu, nenga ku löydäs kebiembäh oman paikan savoin toizien joukos. Ei häi nikedä sendäh moittinuh. Häi oli yksikai piättänyh jo enzimäzeny gimnuaziipiän, ku ei rodies pandavakse nimih kategourieh, ei andazihs ahtettavakse viitehjoukkoh, kudaman periä toizet häneh näh midätahto arbailtas.

Lumikki oli kačelluh jagoloin, joukkoloin da klikkilöin muvvostumistu lieväh kiinnostunnu da vähäzel nagrajengi. Häi oli pyzytellyh bokas, ulgopuolel. Häi yksikai ei olluh yksinäine friikku, kudai hiivoi mustis sovis seinänvierii myö. Hänen nimi mustettih.

Lumikki Andersson, suomenruoččilaine Riirimäilpäi.

Se, kudamal oli duumaitut mielet joga dieloh.

Se, kudai sai kymmenizii kui fiziekas mugai filosoufiesgi.

Kudai ozutteli Ofelian roulin muga, ku kaksiene opastajua tabavui da loput herkistyttih.

Kudai ei ottanuh ozua nimittumih gimnuazien yhtehizih tembauksih libo pidoloih.

Kudai ainos söi yksin, ga ei nikonzu ozutannuhes yksinäzekse.

Häi oli vierahan palakižan pala, kudamale ei olluh omua sijua, ga kudai vuottamattah vois päitä läs mih vai.

Häi ei olluh moine, kui muut. Häi oli ihan muga kui muut.

Lumikki tuli pimivön uksele da kačahtih ymbäri. Nikedä ei nägnyh. Häi astui senčoih dai salbai uksen. Rodih pimei. Häi avai tavanmugazeh luaduh, habaroimattah, pimivön uksen. Käzi tunzi välit jo ielpäi. Läbitungematoi pimevys. Hil’l’azus. Rauhu. Hänen oma kodvaine enne opastundupäivän alguu. Mielen tyhjendämine. Lad’d’avumine. Jogapäivähine ritualu, kudamah näh niken ei tiedänyh. Taba oli yhtel aigua mustandu mennyös da vuitti nygösty aigua. Muga äijän vuvven aigua Lumikil oli pidänyh eččie peittokohtii, sendäh ku häi oli varannuh. Peitollizien čuppuloin da turvukohtien löydämine oli olluh eloksen ehto. Nygöi pagin ei olluh varavoh näh, ga himos eččie oma tila nengomasgi paikas, kudai oli kaikkien yhtehine. Pimivö oli hänen oman vallan čuppuine, kudamas hänel oli mahto alevuo vie kodvaine, enne kui häi meni toizien ristikanzoin paginan, iänien, mielipidehien da tundoloin segah.

Lumikki nojavui seinäh da tuijotti silmät avvoi mustuoh. Tyhjendi mielen duumu duumal. Kaikkie kebiembi oli irdavuo jogapäivähizis, enemyölleh joudavis duumavolois, kudamat lekuttih välil tulii matemuatiekan urokku, laukaskäyndy mahton mugah školan jälgeh, illakse toinah kombattah. Nygöi ni pinduhäly ei tahtonuh kavota piäspäi. Mitah pani vastah. Mitah mešaičči.

Duuhu.

Pimivös oli eriluaduline duuhu, migu tavan mugah. Häi ei kerras tunnistanuh sidä. Häi astui askelen edehpäi. Mitahto koski kebjieh hänen šokkua, da häi säpsähtih tuaksepäi, pani ruskien suojutulen.

Vijjensuan euron banknottu.

Kymmenittäi vijjensuan euron banknottua, kudamat riputtih pimivös kuivumas. Oldihgo net oigiet? Lumikki kosketti käil lähimän

dengan pindua. Bumuagu vähimyölleh tundui oigiele. Häi kačoi, ku fotokuva-aldahis ei olluh kuvii kehittymäs, da pani tavallizet tulet.

Banknottu valguo vaste. Pečatti oli, muga kui valguo vaste täv-vendyi figuuru. Sežo turvulangu da hologrammu oldih paikalleh. Ei dengat oldanus oigiet, net oldih ylen hyvin luajitut viärendökset.

Aldahien nesteh oli muzavankarvaine. Lumikki opitteli sidä sormel. Vetty.

Häi kačoi pimivön latettu, kudamas nägyi muzavanruskiedu tačmua. Häi kačoi banknotan čuppustu, kudamas oli samua muzavanruskiedu. Silkeskie häi ovvostih, mi häivähtih pimivös häirič-čijänny.

Vahnan veren haižu.